

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lieta Nr. [..]

[..]
eAdrese

Lēmums

Rīgā, 03.08.2026.

Nr. [..]

Par korektīvā līdzekļa piemērošanu

[1] Datu valsts inspekcija (turpmāk – Inspekcija) saņēma [..] (turpmāk – Datu subjekts) 2025. gada 14. maija sūdzību¹ (turpmāk – Sūdzība) par Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (turpmāk - NMPD) un [..] nepamatoti veikto Datu subjekta personas un veselības datu apstrādi Latvijas Republikas vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmā (turpmāk - E-veselības sistēma). No Sūdzībai pievienotajiem auditācijas ierakstiem izriet, ka datu apstrādi E-veselības sistēmā tostarp veica NMPD lietotājs ar apzīmējumu “[..]” (turpmāk – Lietotājs).

2024. gada 17. oktobrī plkst. 13:16:17 Lietotājs E - veselības sistēmā veica darbību “Datu lasīšana”, kurai tālāk sekoja darbība “Pacienta kartes iegūšana” un aile ar tekstu “Ārstniecības epizodes ietvaros, t.sk. tehniskajās datu apstrādēs”.

2024. gada 17. oktobrī plkst. 13:18:47 Lietotājs veica darbību “Datu pieprasīšana”, kurai tālāk sekoja darbība “Darbnespējas lapu meklēšanas atbilde” un aile ar tekstu “Pēc pacienta pieprasījuma par saviem datiem”.

[2] Nolūkā pārliecināties par veiktās Datu subjekta datu apstrādes tiesiskumu un saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 5. panta pirmās daļas 1. punktu, Vispārīgās datu aizsardzības regulas² (turpmāk – Datu regula) 57. panta 1. punkta a) un h) apakšpunktu, 58. panta 1. punkta a), d), e) apakšpunktu, tika veiktas turpmākās darbības un noskaidrota sekojošā informācija.

[2.1.] 2025. gada 15. augustā tika uzsākta pārbaudes lieta Nr. [..] (turpmāk - Lieta) par NMPD un NMPD darbinieku veikto Datu subjekta personas un veselības datu apstrādi E-veselības sistēmā un NMPD ieviesto pasākumu personas datu apstrādes drošības nodrošināšanā atbilstību Datu regulas prasībām.

[2.2.] 2025. gada 15. augustā Inspekcija vērsās ar informācijas pieprasījumu³ pie E-veselības sistēmas uzturētāja - SIA "Latvijas Digitālās veselības centrs" (turpmāk – LDVC).

LDVC 2025. gada 10. septembra vēstulē⁴ apstiprināja, ka Lietotājs ir [..] un norādīja, ka pie darbības “Pacienta kartes iegūšana” ārstniecības persona piekļuva šādiem Datu subjekta personas

¹ Inspekcijā saņemta un reģistrēta 2025. gada 15. maijā ar Nr. [..]

² Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 (2018. gada 27. aprīlis) par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

³ Inspekcijas 2025. gada 15. augusta vēstule Nr. [..] *Par informācijas pieprasījumu*

⁴ LDVC vēstule Nr. [..] *Par atbildes sniegšanu* (Inspekcijā saņemta un reģistrēta 2025. gada 10. septembrī ar Nr. [..])

datiem - *identifikators (personas kods), vārds, uzvārds, dzimšanas datums, vecums, dzimums, adrese*; pie darbības “Darbnespēju lapu meklēšanas atbilde” ārstniecības persona iegūst darba nespējas lapu (turpmāk – DNL) sarakstu un piekļūst šādiem datiem: *DNL saņēmējs (vārds, uzvārds, personas kods), DNL reģistrācijas numurs, DNL tips (A, B), DNL veids (piem., pirmreizēja), ārstniecības iestādes nosaukums, DNL statuss (atvērta, slēgta), DNL atvēršanas un slēgšanas datums, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pieprasījuma datums*.

[2.3.] Inspekcijas 2025. gada 5. decembra vēstulē⁵ NMPD tika aicināta sniegt pārbaudei nepieciešamu informāciju par veiktās Datu subjekta personas datu apstrādes tiesisko pamatu un nolūku, iespējamā datu aizsardzības pārkāpuma raksturu un cēloni, kā arī NMPD veiktajiem datu aizsardzības pasākumiem.

[2.4.] NMPD sniedza savus paskaidrojumus 2026. gadā 31. marta vēstulē⁶, norādot, ka 2024. gada 17. oktobrī Datu subjekts aizvietoja [...] vadītāju un saskaņā ar [...] reglamenta 8. punktu [...] [...] vadītāji ir tieši pakļauti [...] vadītājam. Starp Datu subjektu un [...] (kā [...] vadītāju) 2024. gada 17. oktobrī notika telefonsaruna, kurā [...] vēlējās precizēt Datu subjekta atrašanās vietu un situāciju [...], ņemot vērā, ka 2024. gada 14. oktobrī tika organizēta tiešsaistes sanāksme un Datu subjekts kā [...] vadītāja pienākumu izpildītājs tajā nepiedalījāties. Telefonsarunas laikā Datu subjekts sniedza skaidrojumu, ka strādā attālināti pēc lekcijām universitātē, ka [...] būs pēc plkst. 16.00. Uz jautājumu, cik bieži Datu subjekts bijis darba vietā konkrētajā nedēļā, tika atbildēts, ka vispār Datu subjektam ir atvērta DNL. Ņemot vērā to, ka saruna pārtrūka, [...] nekavējoties Horizon sistēmā pārbaudīja Datu subjekta sniegto informāciju un konstatēja, ka tajā nav atzīmes par atvērtu DNL. Pēc tam notika atkārtota telefonsaruna starp [...] un Datu subjektu un sarunas laikā [...] vērsa uzmanību uz to, ka sistēmā nav informācijas par atvērtu DNL, uz ko saņēma Datu subjekta skaidrojumu, ka viņš plāno nākamajā dienā doties pie ģimenes ārstes.

Savā paskaidrojumā [...] norāda, ka tā kā praksē mēdz būt situācijas, kad dati par atvērtu DNL Horizon sistēmā nonāk ar aizkavēšanos un bija nepieciešams iespējami ātri noskaidrot faktiskos apstākļus, lai nepamatoti neapšaubītu Datu subjekta teikto, [...], izmantojot piešķirto piekļuvi, E-veselības sistēmā pārbaudīja aktuālos datus par Datu subjekta DNL. Datu subjekta E-veselības kartē atzīmes par atvērtu DNL nebija. Kārtējā telefonsarunā [...] informēja Datu subjektu, ka nevienā no sistēmām nav informācijas par atvērtu DNL, kā arī atgādināja, ka saskaņā ar darba kārtības noteikumiem par DNL atvēršanu jāinformē tiešais vadītājs. [...] savā paskaidrojumā norāda, ka, ieejot Datu subjekta e-veselības kartē, sistēmā tika attēlots paziņojums: “*Informējam, ka pacients ir uzstādījis aizliegumu ārstniecības personām piekļūt e-veselības sistēmā par pacientu uzkrātajiem veselības datiem. Norādām, ka aizliegums ļauj Jums pievienot e-veselības sistēmā jaunus veselības datus par pacientu*”. [...] norāda, ka līdz ar to piekļuve pacienta sensitīviem datiem nebūtu iespējama un nav notikusi.

NMPD papildus paskaidro, ka, lai arī vispārīgi darba devējam ir tiesības pārbaudīt informāciju par darbinieka darba nespējas lapas esamību, šim mērķim lietojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskajā deklarēšanas sistēmu un tajā pieejamo informāciju tomēr atzīst, ka konkrētajā situācijā izmantot šādam mērķim E-veselības sistēmu, kas ir paredzēta veselības aprūpes organizēšanas nodrošināšanai, nebija pamatoti. Par minēto situāciju ar [...] tika veiktas pārrunas, atgādinot par E-veselības sistēmas mērķi un tās izmantošanas iespējām, pildot savus amata pienākumus.

[2.5.] Inspekcija, izvērtējot NMPD un LDVC sniegto informāciju, 2026. gada 10. jūnijā sadalīja lietu Nr. [...], izdalot no tās materiālus, kas attiecas uz [...] veikto Datu subjekta personas datu apstrādi un uzsāka jauno pārbaudes lietu Nr. [...] pret [...], kuras ietvaros 2026. gada 12. jūnija vēstulē⁷ aicināja [...] izteikt savu viedokli un sniegt paskaidrojumus.

⁵ Inspekcijā reģistrēta ar Nr. [...] Par pārbaudes uzsākšanu un informācijas pieprasījumu

⁶ NMPD vēstule Nr. [...] (Inspekcijā saņemta 2026. gada 31. martā un 2026. gada 1. aprīlī reģistrēta ar Nr. [...])

⁷ Inspekcijā reģistrēta ar Nr. [...] Par pārbaudes uzsākšanu un informācijas pieprasījumu

Uz šā lēmuma pieņemšanas dienu [...] lietā Nr. [...] nav sniedzis savus paskaidrojumus un nav informējis par informācijas nesniegšanas iemesliem, kaut arī pieprasījums sniegt paskaidrojumus tika nosūtīts [...] uz aktivizēto oficiālo elektronisko adresi (eAdrese) un 2026. gada 12. jūnijā tika pieņemts pie saņēmēja.

[3] Ievērojot šā lēmuma [1.-2.] punktā konstatēto, Inspekcija secina turpmāko.

[3.1] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Datu regula, Datu likums un citi normatīvie akti.

Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 1), 2) un 15) apakšpunktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu⁸ fizisku personu⁹, “veselības dati” ir personas dati, kas saistīti ar fiziskas personas fizisko vai garīgo veselību, tostarp veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un kas atspoguļo informāciju par tās veselības stāvokli, savukārt “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība¹⁰ vai darbību kopums, kas pilnībā vai daļēji veiktas ar automatizētiem līdzekļiem¹¹, kā arī darbības ar tādiem personas datiem, kuri veido vai ir paredzēti, lai veidotu, daļu no kartotēkas¹².

Tādējādi Datu subjekta identificējošā informācija (vārds, uzvārds, personas kods, dzimšanas datums, vecums, dzimums, adrese) ir uzskatāma par personas datiem Datu regulas 4. panta 1) apakšpunkta izpratnē, bet informācija, kas atspoguļo Datu subjekta veselības stāvokli (informācija par izmeklējumiem, diagnozes, pacienta sūdzības u.tml.) un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu (konsultanta slēdzieni) ir uzskatāma par veselības (īpašu kategoriju) datiem Datu regulas 4. panta 15) apakšpunkta izpratnē, savukārt [...] veiktā aplūkošana, izmantojot E-veselības sistēmu, ir uzskatāma par datu apstrādi Datu regulas 4. panta 2) apakšpunkta izpratnē.

[3.2.] Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 7) apakšpunktu par personas datu apstrādes atbilstību ir atbildīgs pārzinis - fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...].

Konkrētajā gadījumā [...] piekļuve E-veselības sistēmai tika piešķirta, lai veiktu NMPD noteiktos darba pienākumus. Tādējādi, apstrādājot personas datus NMPD noteikto darba pienākumu ietvaros un NMPD noteiktajiem mērķiem, [...] būtu uzskatāms par personu, kas personas datus apstrādā pārziņa – NMPD – pakļautībā.

Tomēr konkrētajā gadījumā [...] veiktā Datu subjekta personas datu aplūkošana nebija atbilstoša E-veselības sistēmas paredzētajam izmantošanas nolūkam, jo tā nebija saistīta ar NMPD noteikto personas datu apstrādes nolūku vai Datu subjekta ārstniecību. Tādējādi [...], izmantojot NMPD piešķirtās piekļuves tiesības E-veselības sistēmai, konkrētajā gadījumā nevis īstenoja NMPD kā pārziņa noteikto personas datu apstrādes nolūku, bet darbojās patstāvīgi, secīgi attiecībā uz personas datu apstrādes darbībām (aplūkošanu), ko [...], izmantojot NMPD piešķirtas piekļuves tiesības E-veselības sistēmai, veica pretēji E-veselības sistēmas paredzētajam mērķim, par pārzini atzīstams – [...].

[3.3.] Atbilstoši Datu regulas 5. panta 2. punktam pārzinim ir pienākums veikt datu apstrādi

⁸ Identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem

⁹ datu subjekts

¹⁰ Piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana

¹¹ Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem, piemēram, izmantojot informācijas tehniskās sistēmas.

¹² Jebkurš strukturēts personas datu kopums, kas ir pieejams saskaņā ar konkrētiem kritērijiem, neatkarīgi no tā, vai datu kopums ir centralizēts, decentralizēts vai izkliedēts, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju.

atbilstoši Datu regulas 5. pantā minētajiem datu apstrādes pamatprincipiem¹³ un Datu regulas 6. pantā noteiktajam tiesiskajam pamatam¹⁴. Savukārt saskaņā ar Datu regulas 9. panta 1. punktu ir aizliegta īpašu kategoriju personas datu apstrāde. Minētā panta 1. punktu nepiemēro, ja ir piemērojams kāds no Datu regulas 9. panta 2. punktā norādītajiem pamatojumiem.

Atbilstoši Datu likuma 25. pantam datu apstrāde ir atļauta, ja ir vismaz viens no Datu regulas 6. panta 1. punktā noteiktajiem pamatiem. [...] Datus, kas atklāj fiziskās personas rasi vai etnisko piederību, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai dalību arodbiedrībās, un ģenētiskos datus, biometriskos datus, kuru apstrāde nepieciešama fiziskās personas unikālai identifikācijai, veselības datus vai datus par fiziskās personas dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju apstrādāt ir atļauts, ja ir vismaz viens no Datu regulas 9. panta 2. punktā noteiktajiem pamatiem vai datu apstrāde paredzēta ārējā normatīvajā aktā atbilstoši Datu regulas 9. panta 4. punktam.

Pacientu tiesību likuma 10. panta 5.² daļas 1. punktā noteikts, ka veselības informācijas sistēmā uzkrāto informāciju par pacientu normatīvajos aktos par veselības informācijas sistēmā apstrādājamiem datiem noteiktajā kārtībā un apjomā apstrādā ārstniecības personas un ārstniecības atbalsta personas *ārstniecības mērķu sasniegšanai*.

Tādējādi saskaņā ar Pacientu tiesību likumu, E-veselības sistēmā fiziskas personas datus iespējams apstrādāt tikai ārstniecībai jeb veselības aprūpes sniegšanai.

[3.4] Konkrētajā gadījumā [...] piekļuve E-veselības sistēmai tika piešķirta darba pienākumu izpildei. Tādējādi [...] tiesības piekļūt konkrētu pacientu personas datiem bija saistītas ar konkrētu darba pienākumu izpildi un NMPD noteiktajiem datu apstrādes nolūkiem. Tas, ka personai ir piešķirtas piekļuves tiesības informācijas sistēmai, pats par sevi nenozīmē, ka personai ir tiesības piekļūt jebkuras personas datiem jebkādā nolūkā. Piekļuve konkrēta pacienta personas datiem, tostarp veselības datiem, ir pieļaujama tikai tad, ja tā ir nepieciešama konkrēta tiesiska mērķa sasniegšanai un pastāv atbilstošs personas datu apstrādes tiesiskais pamats, kā arī attiecībā uz veselības datiem – atbilstošs Datu regulas 9. panta 2. punktā paredzētais nosacījums.

Lai arī NMPD norādīja, ka [...] veiktā Datu subjekta datu apstrāde notikusi NMPD leģitīmo interešu īstenošanas nolūkā, tas pats par sevi nedod tiesības [...] patvaļīgi izvēlēties veidu, kā pārbaudīt padotībā esoša darbinieka sniegtās informācijas patiesumu. Ja NMPD ir noteicis, ka informāciju par darbnespējas lapas esību pārbauda, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu, šī kārtība ir ievērojama. Līdz ar to nav pieļaujams šim nolūkam izmantot citu informācijas sistēmu, kuras izmantošana ir paredzēta citam mērķim.

No Lietā iegūtās informācijas izriet, ka [...] veiktā Datu subjekta personas datu apstrāde (aplūkošana) nebija nepieciešama NMPD norādītā mērķa sasniegšanai, nebija saistīta ar Datu subjekta ārstniecību un nebija nepieciešama cita tiesiska veselības aprūpes mērķa īstenošanai. Vienlaikus [...] norādītais apstāklis, ka Datu subjekta veselības datu apstrāde (aplūkošana) E-veselības sistēmā nebija iespējama un faktiski nenotika Datu subjekta noteiktā piekļuves ierobežojuma dēļ, neattaisno nepamatotu Datu subjekta personas datu aplūkošanu E-veselības sistēmā un nepadara šādu personas datu apstrādi par tiesisku.

[3.5.] Izvērtējot Lietā noskaidroto informāciju, Inspekcijai ir pamats secināt, ka šā lēmuma [1] punkta minētajā datumā un laikos [...], izmantojot viņam darba pienākumu izpildei piešķirto piekļuvi E-veselības sistēmai, veica informācijas pieprasījumu par Datu subjektu, tādējādi iegūstot (aplūkojot) šā lēmuma [2.3] punktā minētos Datu subjekta personas datus neatbilstoši E-veselības sistēmas paredzētajam izmantošanas nolūkam, proti, ar ārstniecības mērķu sasniegšanu nesaistītā nolūkā.

¹³ a) “likumīgums, godprātība un pārredzamība”; b) “nolūka ierobežojumi”; c) “datu minimizēšana”; d) “precizitāte”; e) “glabāšanas ierobežojums”; f) “integritāte un konfidencialitāte”.

¹⁴ piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana.

Tādējādi, [..], apstrādājot Datu subjekta personas datus E-veselības sistēmā, ir veicis datu apstrādi, pārkāpjot Datu regulas 5. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktos personas datu apstrādes pamatprincipus un bez Datu regulas 6. panta 1. punktā noteiktā tiesiskā pamata.

[4] Datu regulas 58. panta 2. punkta b) apakšpunkts paredz Inspekcijas pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti Datu regulas noteikumi. Datu likuma 23. pantā noteikts, ka Inspekcija, pieņemot Datu regulas 58. pantā noteiktos lēmumus, piemēro Administratīvā procesa likumu (turpmāk - APL). Ievērojot minēto un to, ka [...] darbībās ir konstatēti Datu regulas noteikumu pārkāpumi, Inspekcijai saskaņā ar APL 66. panta pirmo daļu ir nepieciešams lemt par administratīvā akta izdošanas lietderību.

[4.1.] Vērtējot administratīvā akta nepieciešamību un vajadzību, Inspekcija ir konstatējusi, ka lēmuma pieņemšana ir gan nepieciešama, gan vajadzīga, ņemot vērā to, ka pārkāpuma rezultātā ietekmēti E-veselības sistēmā esošie personas dati, to ir veicis NMPD nodarbinātais, tātad profesionāls, kuram īpaši jāgādā par pacientu personas datu aizsardzību.

[4.2.] Inspekcijai saskaņā ar APL 62. panta pirmo daļu, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kas varētu būt nelabvēlīgs adresātiem, iestāde (konkrētajā gadījumā Inspekcija) ir nepieciešams noskaidrot un izvērtēt adresātu viedokli un argumentus šajā lietā. Inspekcija bija vērsusies pie [...] ar informācijas pieprasījumu ar aicinājumu sniegt savus paskaidrojumus, taču [...] nav sniedzis savu viedokli un paskaidrojumus Lietā.

[4.3.] Administratīvais akts ir uzskatāms par samērīgāko līdzekli mērķa sasniegšanai, jo salīdzinājumā ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu tas ir saudzīgāks līdzeklis, vienlaikus veicinot [...] izpratni par savas rīcības neatbilstību normatīvo aktu prasībām un novēršot līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

Ievērojot minēto, Inspekcija, pamatojoties uz Datu regulas 4. panta 7. punktu, 5. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, 6. panta 1. punktu, kā arī 58. panta 2. punkta b) apakšpunktu, Datu likuma 23. pantu un APL 63. panta pirmās daļas 2. punktu, **nolemj izteikt [...] rājienu.**

[5] Šo lēmumu saskaņā ar APL 76. panta pirmo un otro daļu, 79. panta pirmo daļu un Datu likuma 24. panta pirmo daļu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Datu valsts inspekcijas direktoram.

Direktora vietnieka p.i.

[..]

[..]